

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Jana Kratochvíla a Štěpána Výborného ve věci

žalobce

M. S.

bytem ...

zastoupený advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 37, Praha 1

proti

žalovanému

Úřad vlády České republiky

sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí náměstkyně žalovaného ze dne 27. 3. 2020, č. j. 7081/2020-UVCR-10,

takto:

- I. Rozhodnutí náměstkyně žalovaného ze dne 27. 3. 2020, č. j. 7081/2020-UVCR-10, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 9 800 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokátky JUDr. Bc. Marcely Oškrdové.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace předchozího řízení a obsah správního spisu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí náměstkyně žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce podaný proti rozhodnutí Úřadu vlády České republiky, odboru právního a kontrolního (dále jen „správní orgán“), ze dne 5. 3. 2020, č. j. 17081/2020-UVCR-5 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla podle § 7 a § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), částečně odmítnuta žalobcová žádost ze dne 21. 2. 2020 o poskytnutí informací spočívajících v 5 usneseních vlády z let 2008 a 2009 se všemi připojenými materiály, a to v části týkající se usnesení vlády ze dne 2. 4. 2008 vydaného pod č. 366/V s připojenými materiály, usnesení vlády ze dne 23. 7. 2008 vydaného pod č. 990/D s připojenými materiály a usnesení vlády ze dne 12. 11. 2008 vydaného pod č. 1438/D a návrhem dalších opatření č. j. D 421/2008.
2. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
3. Žalobce podal dne 21. 2. 2020 správnímu orgánu žádost o poskytnutí informací dle InfZ. Žalobce požadoval pět usnesení vlády včetně připojených materiálů. Správní orgán poskytl dopisem ze dne 4. 3. 2020, č. j. 7081/2020-UVCR-4, informace požadované v bodech 4 a 5 žádosti. Jednalo se o usnesení vlády ze dne 9. 2. 2009 č. 171 k zajištění bezpečnostní situace ČR v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize (včetně materiálu č. j. 147/09) a usnesení vlády ze dne 16. 9. 2009 č. 1205 k pozastavení nabírání žádostí o dlouhodobá víza na vybraných zastupitelských úřadech ČR – vyhodnocení situace a další postup (včetně materiálu č. j. 1324/09).
4. Následně správní orgán dne 5. 3. 2020 vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým rozhodl o bodech 1 až 3 žádosti tak, že žádost v tomto rozsahu odmítnul. Důvod odmítnutí spočíval v tom, že předmětné dokumenty byly vládou projednávány v režimu stupně utajení „Vyhrazené“ nebo „Důvěrné“. Žádost žalobce dle správního orgánu směřovala k poskytnutí informací, které byly dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), označeny za utajovanou informaci, na kterou se vztahuje výjimka dle § 7 InfZ.
5. Správní orgán dodal, že není odpovědný za označení informace jako utajované; za to odpovídá původce informace, v tomto případě Ministerstvo vnitra. Správní orgán měl za to, že nebyl oprávněn přezkoumávat, zda byla informace klasifikována jako utajovaná v souladu s nařízením vlády č. 522/2005 Sb., jímž se stanoví seznam utajovaných informací (dále jen „nařízení vlády“).
6. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí dne 9. 3. 2020 rozklad, v němž uvedl, že jeho žádost směřovala jak k poskytnutí samotných usnesení vlády, tak připojených materiálů. Správní orgán uvedl důvod, proč neposkytl připojené materiály, avšak neodůvodnil, co jej vedlo k neposkytnutí usnesení vlády. Původcem textu usnesení vlády není Ministerstvo vnitra.
7. Žalobce rozklad doplnil dne 19. 3. 2020 o námitku nezákonnosti neposkytnutí požadovaných materiálů, neboť byl přesvědčen, že podkladové materiály se vztahovaly k působnosti vlády, která proto byla dle § 2 odst. 1 InfZ povinna je poskytnout bez ohledu na jejich původce.

8. Náměstkyně žalovaného vydala napadené rozhodnutí, kterým rozklad zamítla, přičemž konstatovala, že u části požadovaných informací byla dána výjimka z povinnosti jejich poskytnutí dle § 7 InfZ. Náměstkyně dodala, že není povinna hodnotit splnění podmínky pro označení informace za utajovanou, nebo posuzovat, zda důvody pro takové označení trvají v době, kdy je informace požadována. Dle náměstkyně je nerozhodné, že informace byla požadována od jiného povinného subjektu než od původce utajované informace.
9. Náměstkyně žalovaného v závěru napadeného rozhodnutí uvedla, že výjimka dle § 7 InfZ se vztahuje také na usnesení vlády vydaná na základě utajovaných informací, protože by z názvu materiálu bylo možné odvodit jeho věcný obsah.

II.

Argumentace účastníků

10. Žalobce v žalobě vznesl tři žalobní body:

- 1) Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože žalovaný neodůvodnil splnění materiálních podmínek pro označení informace za utajovanou dle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací. Žalovaný neřešil, zda byly žalobcem požadované informace uvedeny v seznamu utajovaných informací. Odkaz na formální označení informace jako utajované je nepostačující.

- 2) Právo na informace je základním lidským právem dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod a dle čl. 10 Evropské úmluvy. Může být omezeno pouze opatřením nezbytným v demokratické společnosti. Napadené rozhodnutí tuto podmínku nesplňuje.

- 3) O rozkladu rozhodla náměstkyně žalovaného, která nebyla oprávněnou osobou dle § 152 odst. 2 správního řádu.

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dodal, že náměstkyně byla usnesením vlády č. 446 ze dne 27. 6. 2018 pověřena řízením žalovaného do doby jmenování vedoucího Úřadu vlády České republiky. Vedoucí dosud jmenován nebyl, a proto pověření v době vydání napadeného rozhodnutí stále platilo.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v Praze rozhodl ve věci samé bez jednání, protože s tímto postupem oba účastníci řízení vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 soudního řádu správního).
13. Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 soudního řádu správního), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního).
14. **Ad 1)** Podle § 7 InfZ platí, že je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup, povinný subjekt ji neposkytne.
15. Podle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací se pro účely tohoto zákona rozumí utajovanou informací informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyžazení nebo zneužití může způsobit

újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací (§ 139).

16. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spočívající v chybějícím odůvodnění utajenosti požadované informace.
17. K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí soud předně uvádí, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76).
18. Městský soud se nejprve zabýval rozsahem povinnosti odůvodnit rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace dle § 7 InfZ, a poté zjišťoval, zda žalovaný této povinnosti dostál.
19. Žalovaný je povinným subjektem dle § 2 odst. 1 InfZ, který odmítnutím žádosti o informace dle § 7 InfZ zasáhl do veřejného subjektivního práva žalobce na informace dle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Aby byl takový zásah v souladu s ústavním pořádkem, musí splňovat parametry čl. 17 odst. 4 Listiny; v tomto případě půjde o splnění podmínky nezbytnosti v demokratické společnosti pro zajištění bezpečnosti státu. Žalobce musí být o těchto důvodech vyrozuměn. Jedině tak se žalobce může přesvědčit o tom, že žalovaný nepostupoval svévolně. Ostatně samotné ustanovení § 7 InfZ vylučuje poskytnutí jen takové informace, která je „v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci“. Zákaz poskytnutí utajované informace tedy předpokládá, že žalovaný posoudí, zda vůbec o utajovanou informaci jde. Žalovaný byl proto povinen uvést důvody, na jejichž základě měl za to, že požadovaná informace je utajovanou informací ve smyslu § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací.
20. Městský soud přezkoumával zákonnost rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace pro její utajení již ve svém dřívějším rozsudku ze dne 16. 10. 2009, č. j. 5 Ca 184/2008-38, přičemž postupoval podle stejné úvahy jako nyní: *„Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. [...] Účelem zákona č. 412/2005 Sb., je právně zajistit, aby byly utajeny všechny skutečnosti, jejichž vyjádření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné. Prostor daný zákonem ke správnímu uvážení při podřazení konkrétní skutečnosti pod konkrétní položku seznamu utajovaných skutečností však nesmí být zneužit k utajení takové skutečnosti, která nesplňuje podmínky § 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb. [...] Soud je proto toho názoru, že rozhodnutí o odepření informace z důvodu § 7 zákona 106/1999 Sb., má kromě odkazu na příslušná ustanovení zákona č. 412/2005 Sb., a nařízení vlády č. 522/2005 Sb., na základě kterých je informace utajována, obsahovat i uvedení důvodů, pro které informace vyžaduje utajení.“*
21. Na výše uvedeném závěru nic nemění ani tvrzení náměstkyně žalovaného, že původcem utajované informace bylo Ministerstvo vnitra. Ministerstvo není v posuzované věci povinným subjektem, tím je žalovaný. Žalobci nesvědčí právní nástroj, kterým by se dobral úvahy ministerstva, jež vedla k označení informace jako utajované. Žalovaný nemůže bez dalšího spoléhat na to, že ministerstvo označilo informaci za utajovanou právem; je povinen provést vlastní rozbor, přičemž bude postupovat tak, aby nepopřel účel ochrany utajovaných informací.

22. Náměstkyně žalovaného této povinnosti nedostála, neboť v napadeném rozhodnutí pouze konstatovala, že požadovaná informace byla označena Ministerstvem vnitra za utajovanou, což dle jejího názoru samo o sobě znemožnilo její poskytnutí. Náměstkyně dodala, že jí nepřísluší posuzovat splnění podmínek pro označení informace za utajovanou, a že není oprávněna hodnotit, zda důvody utajení v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí trvaly. Takové odůvodnění je nedostačující, protože neobsahuje žádné konkrétní důvody svědčící o utajení požadované informace.
23. Z téhož důvodu nelze souhlasit s náměstkyní žalovaného, že utajovanou informací jsou nejen materiály, ale též usnesení vlády, která byla přijata na základě těchto materiálů, protože z názvu materiálu by bylo možné dovodit jeho obsah. Není-li vysvětleno, proč je ten který materiál utajovanou informací, pak není zřejmé, proč je utajovanou informací také usnesení vlády vydané na jeho základě.
24. Soud upozorňuje, že označení informace za utajovanou dle zákona o ochraně utajovaných informací je pouze jedním z pojmových znaků utajované informace, nikoli znakem výhradním. Proto nepostačuje odkázat na označení informace jako utajované a dalšími znaky se již nezabývat.
25. Pro úplnost soud uvádí, že naplnění znaků dle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací nezkoumal ani správní orgán v prvostupňovém rozhodnutí.
26. Městský soud dal žalobci za pravdu. Napadené rozhodnutí neobsahovalo zdůvodnění, proč byly požadované informace utajovanými informacemi dle § 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích. Žalovaný bude u materiálů požadovaných v bodech 1 až 3 žádosti o informace zkoumat splnění těchto znaků: zaznamenání informace na jakémkoli nosiči; její označení za utajovanou informaci zákonem o ochraně utajovaných informací; její uvedení v seznamu utajovaných informací obsaženém v nařízení vlády; existence myslitelného rizika, že by její vyjádření či zneužití mohlo způsobit újmu zájmu České republiky, nebo by pro tento zájem mohlo být nevýhodné. Pokud žalovaný shledá, že některé materiály obsahují utajované informace, bude se následně zabývat tím, zda lze usnesení vlády přijatá na jejich základě označit taktéž za utajovanou informaci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003-73). Přitom bude žalovaný zkoumat, zda je požadovaný materiál (resp. usnesení vlády) utajovanou informací jako celek, nebo lze některou jeho část zveřejnit, aniž by byl ohrožen účel utajení.
27. **Ad 2)** Žalobce tvrdil, že odmítnutí požadované informace nesplnilo podmínku nezbytnosti v demokratické společnosti.
28. Městský soud nemohl tento žalobní bod věcně vypořádat, protože napadené rozhodnutí neobsahovalo určité důvody pro označení požadované informace za utajovanou dle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací.
29. **Ad 3)** Podle § 152 odst. 2 správního řádu o rozkladu rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.
30. Žalobce byl přesvědčen, že o rozkladu rozhodla náměstkyně žalovaného, která nebyla oprávněnou osobou dle § 152 odst. 2 správního řádu.
31. Žalovaný je dle § 2 bodu 10 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, jedním z ústředních orgánů státní správy. Z tohoto důvodu o rozkladu dle § 152 odst. 2 správního řádu rozhoduje vedoucí Úřadu vlády ČR. Touto osobou je dle výroku II. usnesení vlády č. 446/2018 ze dne 27. 6. 2018 náměstkyně

pro řízení Sekce kabinetu předsedy vlády, která byla pověřena řízením Úřadu vlády s účinností od 28. 6. 2018 do doby jmenování vedoucího Úřadu vlády ČR.

32. Z databáze usnesení vlády (přístupné v informačním systému ASPI) nevyplývá, že by v okamžiku vyhotovení napadeného rozhodnutí dne 27. 3. 2020 došlo k uplatnění rozvazovací podmínky v podobě jmenování nového vedoucího Úřadu vlády ČR. Náměstkyně byla oprávněna vystupovat jako vedoucí dle § 152 odst. 2 správního řádu.
33. Městský soud proto žalobní námitku zamítl.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Městský soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
35. Žalobce měl ve věci plný úspěch. Městský soud mu proto přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů soudního řízení. Náklady řízení tvoří soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na zastoupení ve výši 6 800 Kč za dva úkony právní služby v podobě převzetí zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a sepsání žaloby dle písm. d) advokátního tarifu, včetně režijního paušálu dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupkyně žalobce na výzvu soudu nedoložila, že je ve smyslu § 57 odst. 2 soudního řádu správního plátcem daně z přidané hodnoty, soud proto do nákladů řízení nezahrnul částku odpovídající sazbě daně. Konečná výše náhrady nákladů je 9 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. května 2021

JUDr. Karla Č h á b e r o v á v. r.
předsedkyně senátu